

A világ gyermekei I.
Gyermek sorsok és életek, örömök és nehézségek

Programcsomag:
Toleranciára nevelés

7. évfolyam

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

A modul szerzője:
Borbélyné Nagy Éva

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	12-13 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Annak tudatosítása, hogy a gyerekek a világ bármely részén élnek is azonos jogok illetik meg őket. Tájékozódás a világ különböző pontjain élő gyermekek életéről, a közöttük lévő azonosságok és különbségek feltárása
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás: közösség, hagyomány; kapcsolatok: együttműködés, kommunikáció; életmód: életérzés, életminőség, játék, egészség; kultúra: multikulturalitás, interkulturalitás; erkölcs és jog: szabályok, törvények; globalizáció: világproblémák, nemzetközi szervezetek Tartalom: A gyermeket ábrázoló képek segítségével különböző országokban élő gyermekek helyzetével ismerkednek a tanulók, felfedezik saját életük és társaik helyzete közötti különbségeket és azonosságokat. Megismerik a gyermeki jogokat, és kiemelten foglalkoznak a gyermekek játékhoz való jogával és a játék közösségteremtő erejének fontosságával.
Megelőző tapasztalat	A gyermekek élete hazánkban
Ajánlott továbbhaladási irány	A világ gyermekei II.; Egyetemes emberi jogok
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önszabályozás: tolerancia, nyitottság A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információk rendszerezése, problémaazonosítás, szabálykövetés Társas kompetenciák: empátia, együttműködés
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Magyar nyelv és irodalom, Ember és társadalom, Életvitel és gyakorlati ismeretek Tantárgyakhoz: magyar nyelv és irodalom, társadalomismeret, technika Modulokhoz: A világ gyermekei II., III. (szkc208_10; szkc209_10); Koldus és királyfi (szka207_24), Hátrányos helyzetben (szka208_30), A gyermekek jogai és az UNICEF (szka209_38), Toleranciával és törvénnyel az egyenlő bánásmódot (szka210_52)
Támogató rendszer	<i>Kezdő lépések.</i> Tananyag az emberi jogok oktatásához. EJBO Könyvek 2. Budapest, 1999 <i>Egyezmény a gyermek jogairól.</i> Nemzetközi Okmányok Gyűjteménye. Egyesült Nemzetek – Emberi jogok Központja. New York – Genf, 1998 (56a. 406. o.) http://www.unicef.org ; http://www.unicef.hu ; http://www.nationalgeographic.org ; http://www.topics-mag.com/edition11/games-section.htm

Módszertani ajánlás

Időfelhasználás

A három tanórányi modult megszakítás nélkül dolgozzuk fel, nem célszerű több részre bontani. (Gyűjtőmunka megelőzheti a modult.)

Tér-terem elrendezés

A terem legyen átrendezhető, szabad mozgásra, körben, illetve kiscsoportban ülésre, pármunkára alkalmas.

Eszközök

A modul legfontosabb segédeszközei a képek, amelyek világ minden részéről ábrázolnak gyermekeket játék és különböző tevékenységek közben.

Szükség van még filctollakra, íróeszközökre, csomagolópapírra, ragasztóra, biztosítótűre, vagy zsinórra A/4-es lapokra.

Csoportok

A tanulók párokban, kiscsoportokban, illetve egész csoportban dolgoznak. A csoportalakításhoz a konkrét feladatoknál segítséget kapnak.

A tartalommal összefüggő differenciálási javaslat

A képek lehetőleg minél változatosabbak legyenek (különböző korú, nemű, származású gyerekek, különböző élethelyzetekben, tevékenységek végzése közben készült fotók legyenek). Gyermekképeket a képes újságokból, magazinokból, a National Geographic (most már magyarul is elérhető) számaiból vágathatunk ki, vagy könyvekből szkennelhetünk be. AZ UNICEF-nek minden évben jelenik meg olyan naptára, melyben gyermekek fotói találhatóak. Honlapok, amelyekről képek letölthetőek:

<http://www.unicef.org>, <http://www.unicef.hu>,

<http://www.nationalgeographic.org>

A képekkel való munka nagyon intenzív hatású, és segíti a gyerekeket saját érzéseik, gondolataik kifejezésében. Vizuálisan segíti a képzelet és az empátia fejlesztését. A képeken keresztül érzelmileg is bevonódnak a gyerekek a gyakorlatba. Saját választásának indoklása arra sarkallja a tanulót, hogy sok mindent végig gondoljon saját életével, sorsával kapcsolatban és ezzel egyidejűleg összehasonlításokat tegyen a másik életével a képen látható információk, illetve saját képzelőereje és beleérző képessége segítségével.

Éppen ezért a tanár fokozott feladata a személyes érintettség kezelése, a határok megtartása, hiszen osztályainkban is vannak nehéz sorsú gyermekek, akik gyermekjogai nem érvényesülhetnek.

Az egyes tevékenységek szervezésével kapcsolatos javaslatok

Amennyiben nem áll rendelkezésünkre megfelelő képanyag, kérjük meg a gyerekeket, hogy gyűjtsenek gyermekfotókat, újságkivágásokat. Amikor a világ gyermekei által játszott játékokról beszélgetünk, hangsúlyozzuk, hogy most hagyományos a játékokról, és nem elektronikus játékokról lesz szó.

Speciális javaslatok a fejlesztendő kompetenciával kapcsolatban

Fontos cél, hogy a gyerekek közelebb kerüljenek saját helyzetük reális szemléléséhez, tudják maguk számára megfogalmazni, melyek azok a jogok, amelyek érvényesülnek és melyek azok, amelyek esetleg sérülnek az életükben. Fontos hangsúlyt helyezni az örömképesség fejlesztésére, az együttjátszás közösség fejlesztő hatására, saját élményen keresztül. A gyerekek maguk dönthessenek, hogy mely játékot szeretnék együtt eljátszani.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A tanulók haladása a témában azon mérhető lehet, hogy milyen mértékben képesek felismerni saját helyzetük és más gyermekek helyzete közötti azonosságokat és különbségeket. Mennyire motiváltak képesek részt venni a közös játék délután tervének kialakításában. A jogok oldaláról tudnak-e különbséget tenni a kötelezettségek, lehetőségek és a tények között. Képesek-e több oldalról szemlélni egy, a képeken megjelenő gyermeki élethelyzetet.

Mindezekre a szempontokra a tanári visszajelzésekben fokozottan felhívhatjuk a figyelmet.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Csoportalakítás

P2 – Gyerekek a világ minden tájáról

P3 – Gyermekjogok

P4 – Gyermekjátékok a világból

P5 – Tanuljunk új játékot!

Diákmellékletek

D1– Gyermekjogok

D2 – A, B, C kártyák - gyermekjogok